

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelk Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelk se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 24.

Iz Jugoslavije.

Minister Kristan na potovanju.

BELGRAD, 8. Minister za šume in rude Kristan je posetil pred nekaj dnevi središče šumarske industrije Drvar v Bosni.

Iz ministarstva za obnovo zemlje.

BELGRAD, 8. Pri ministarstvu za obnovo zemlje se je vršila konferenca zastopnikov svilarke industrije iz vse kraljevine. Na konferenci so pretresali vprašanje o razširjenju svilarke industrije in o ustanovitvi svilarških združenj v krajih, kjer je sviloreja razširjena.

BELGRAD, 8. Minister za obnovo zemlje je upokojil uradnika Martina Marasa radi zlorabe službene oblasti.

Diplomatski imenik.

BELGRAD, 8. V ministarstvu za zunanje posle se izdeluje diplomatski imenik, ki bo v kratkem objavljen. Ob tej priliki bo imenovan poslanik za Poljsko.

Aretacija bivšega ministra.

BELGRAD, 8. Tu je bil aretiran bivši minister Vukašin Petrović, ki se ima zagovarjati radi veleizdaje. Zaprt je v Kragujevcu.

Uprava monopolov.

BELGRAD, 8. Bivši minister za finance dr. Ninčić je za svoja ministirovanja sklenil v imenu države z nekim Francozom dogovor, da bo sprejel za upravna monopolov. Vsi drugi bodo do sedanjih upravnikov že te dni upokojeni.

Kolkovanje bankovcev.

BELGRAD, 4. Pri ministarstvu za finance se je vršila konferenca denarnih zavodov radi sporazuma, kako izvršiti kolkovanje bankovcev. Prevladovalo je mnenje, da se pridrži 20% kronskih bankovcev. Vsi denarni zavodi, ki bi se ne udeležili kolkovanja, bi bili ta čas zaprti, tako da bi se izognilo tihotapstvu s kronami. Kolkovanje se bo vršilo pri 302 denarnih zavodih v Srbiji in pri sličnih upravnih skupinah novosvobojnih krajev. V vsakem zavodu bo v to svrhu imenovana posebna komisija. Kolkovanje se mora izvršiti v desetih dneh. Sodiijo, da kroži v prometu okrog 10 milijard kron. Od denarja se odtegne 20% in se izroči za ta znesek posebno potrdilo, ki bo imelo isto veljavo kakor gotovina.

Stavka bančnih uradnikov končana.

ZAGREB, 5. (Zakasnelo.) Danes je končana stavka bančnih uradnikov, ki je trajala 7 tednov. Stavkajoči uradniki niso popustili v svojih zahtevah, vendar pa so sklenili, da se vrnejo na delo. Banke bodo odločevale, katere uradnike bodo zopet sprejele v službo. Danes popoldne je bilo zborovanje bančnih uradnikov, na katerem se je stavekajočim namenil razlatal pregovorov, ki je za stavkajoče uradnike nepovoľen. Na zborovanju je došlo do demonstracije proti ministru Koruču, o katerem pravijo, da ni predsedoval v onem pravcu in z ono energijo, kakor je v Belgradu obetal delegat bančnih činovnikov. Po zborovanju so odšli stavkajoči uradniki v dolgi vrsti po mestu do svojega društvenega lokala, kjer je tajnik društva bančnih uradnikov dr. Politeo imel govor, ki ga je zaključil z besedami: Stavka je propala, toda organizacija živi!

Drobiž belgrajske občine.

BELGRAD, 8. Ker je tukaj veliko pomankanje je drobiža, je sklenila belgrajska občina, da izda svoj lastni drobiž, ki bo veljal do ureditve valutnega vprašanja.

Uporaba neprepčestih znamk.

ZAGREB, 8. »Službeni list« objavlja, da se ne smejo več uporabljati madžarske znamke, ki niso prepečene na ozemlju SHS.

Izvoz žita in živil.

PARIZ, 8. Iz Belgrada poročajo, da je ministrski svet dovolil izvoz žita in živil. Izvoz rži, koruze, ječmena in ovsu bo navezan le sedaj na posebno izvoznico, ako prekaša količina 20 voz. Izvozna carina se določi pozneje.

Izvozna carina.

BELGRAD, 8. Na seji ministrskega sveta so pretresali vprašanje o izvoznih carinah. Minister dr. Kramerer je prečital pravilnik, po katerem se bo zacarinjeval izvoz. V pravilnik

bo sprejetih še nekaj opomb posameznih ministrstev. Carino bo možno plačati pri posameznih finančnih upravah, da se olajša izvoz.

Odprava moratorija.

BELGRAD, 8. Minister za verstvo je izdal naredbo, ki odpravlja moratorij, kolikor je v zvezi z ločitvami zakonov.

Izgon tihotapcev.

ZAGREB, 8. Tukajšnja policija je začela izganjati iz Zagreba vse tujce, ki so se bavili s tihotapstvom. Ker so s to naredbo prizadeli najbolj židje, je predsednik zagrebske židovske občine odpotoval v Belgrad intervenirat.

Spremljevalci vlakov.

BELGRAD, 8. Sklenjeno je, da bo vsak naš železniški vlak spremljal policijski komisar z gotovimi števili orožnikov.

Izselitev madžarskih podanikov iz Medmurgja.
CAKOVAC, 8. V sredo je odšel od tukaj transport zaostalih madžarskih podanikov, ki so se imeli izseliti iz naše kraljevine. V tem transportu je tudi večje število bivših madžarskih uradnikov in učiteljev.

Prostovoljci proti boljševikom.

BELGRAD, 8. »Politika« javlja: Na seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da vojni ministri naznani častnikom in vojakom, da se morejo prijaviti, ako žele, v zavezniško prostovoljno armado, ki se bori proti boljševizmu. Po gojji, s katerimi se prostovoljci sprejemajo, se objavijo naknadno.

Vrnitev vojnih ujetnikov.

ZAGREB, 8. V sredo je prispel transport naših ujetnikov iz Italije iz ujetniškega tabora na Sardiniji.

Ravnanje za zaprtimi častniki.

ZAGREB, 8. Povodom govorice, da se s častniki, ki se nahajajo v belgrajskih zaporih, postopa nečloveško, da so zaprti v tesnih, nečistih celicah, skuaj z navadnimi zločinci itd., se z merodajne strani naznanja, da so te govorice popolnoma izmišljene. Častniki so zaprti v čistih, lepih sobah, popolnoma oddaljeni od navadnih zločincev. Ves dan se smejo izprehajati po dvorišču. Glede postopanja s temi častniki ni došla pristojnemu poveljništvu še nobena pritožba ali prošnja. To je najboljši dokaz, da so take vesti brez podlage.

Nikitov agent aretiran.

SARAJEVO, 8. V hotelu »Evropa« je sarajevka policija aretirala Marka Mijatovića, agenta bivšega kralja Nikite, ki je delal usno in pisмено proti zedinjenju jugoslovanskih dežel in za separatizem Črnogorcev pod kraljem Nikito. Kakor pravi, je nepismeno, in so pisali v njegovem imenu drugi proti Srbiji. Ko je Avstro-Ogrska okupirala Črnogoro, se je mudil v Parizu in Zenevi in je dobival mesečno 150 švicarskih frankov. Zadnji čas je bival v Italiji v bližini Nikite in je dobival 420 lir mesečne plače. Tu je bil imenovan za poročnika, dasi ni bil nikdar vojak. Ko je došla najzvrsta, da gre s četami v Črnogoro, je izginil in se je javil našim oblastim. Pri njem so našli potne liste kraljevine SHS kakor tudi črnogorske zemljevide. Denarja je imel samo 130 kron. Skozi Sarajevo je potoval štirikrat. Sedaj so ga oddali belgrajskim oblastim, kjer bo pričel koval obtožnice, katero dvigne proti njemu okrožni načelnik Krečković.

Sušak in Vukovar — mesti.

BELGRAD, 8. Z regentovim ukazom sta bili občini Sušak in Vukovar povzdignjeni v vrsto mest.

Konferenca jugoslovanskih frančiškanov.

SARAJEVO, 8. V Sarajevu se vrši konferenca jugoslovanskih frančiškanskih provincijalov, katere se udeležujejo provincijali iz Zagreba, Sarajeva, Mostarja ter namestnika dubrovniškega in splitskega provincijala. Ljubljanski provincijal zaradi ustavljenega prometa ni mogel priti. Na konferenci razpravljajo o potrebah frančiškanskih provincij in o listu »Naša misel«, ki ima biti skupno glasilo vseh jugoslovanskih frančiškanov.

Epidemijska komisija.

BELGRAD, 8. Minister za narodno zdravje je predpisal pravila za stalno epidemijsko komisijo.

Alkoholno vprašanje.

BELGRAD, 8. V četrtek je bila v ministarstvu za poljedelstvo konferenca, na kateri se je razpravljalo o alkoholnem vprašanju za vsa država.

IZ RUSIJE.

Boji z boljševiki.

BEROLIN, 8. »Vossische Zeitung« priobčile tole poročilo ruskega časopisa »Priziva«: Fronta generala Judenica: Na vsji fronti se nadaljujeju boji. Dolokosni angloski topovi bombardirajo trdnjavo Kronstadt in Krasno Gorko. Južno od Krasne Gorkse se bjejo boji z menajočim uspehom. Po sreditem boju s premočnim sovražnikom smo se morali umakniti iz Gačina. Tudi južno-vehočno od Odova ob Peipuskem jezeru se nadaljujejo boji. Pri Pskovu močan artiljerijski boj. Južno-vzhodno od Baltinova so napadli estonski oddelki in zasekli Bondrije. — Fronta Denikinova: Na levem kraku v smeri proti Možilevu napada sovražnik. Pri Černogovo so bili dosele vsi sovražni napadi odbiti. V središču so napadle naše čete na črti Dmitrijev-Kromy-Orel-Mzensk. Sovražnik se umika s tdivratnim odporom na vsji fronti proti severozavodu. Dmitrijev, ki smo ga morali prejšnji dan zapustiti, smo iznova osvojili. Na fronti Novosil-Elek smo pregnali sovražnika nazaj. Zapadno od Eleka smo zasedli Iemliko in Dokorukovo. Ob Donu se je ustavil naš strateški umik, ki je trajal nekaj dni na odseku Voronež-Lisko. Uspešno ustavljamu sovražnika. Vehočno od Čerčinska so naše čete po blitih bojih na levem bregu Volge prekonale reko in se tam utrdile. — Fronta admirala Kolčaka: V središču je sovražnik zopet odločil napad in je potisnil naše čete nazaj.

PARIZ, 8. Iz Helsinfora poročajo: Estonski general Štab javlja, da so estonske čete zavzele 40 km dolgo fronto pred Petrogradom. — Estonska fronta poteka od Pinskega zaliva do Jamburga.

HELSINGFORS, 8. Glasom varšavskih vesti je ententa pozvala Poljsko, da postavi skupno z obmejnimi državami fronto proti boljševikom. Poljski so izjavili, da so pripravljani, ako se umaknejo nemške čete iz baltičkih provinc.

Pogajanja s Kolčakom.

PARIZ, 8. Iz Omske poročajo, da je general Kato dospel kot kraden odposlanec k Kolčaku, da uvede pogajanja.

Boljševiki mirovni pogoji.

LONDON, 8. »Daily Express« priobčile pogoj, pod katerimi bi bili boljševiki pripravljeni na sklenitev miru z zaveznički. Ti pogoji so v glavnem isti, kakor tisti, ki jih je predložil Bolšev. Ta nova ponudba ostane v veljavi do 15. t. m.

Boljševiška vlada izjavlja istočasno, da živo želi, da bi ameriška in angleška vlada trdnjo zadržali sponzorstva prečnih pogojev s strani Francije. Lenja in Trocki predlagata torej, naj se ustavi stare ruske države. Čam bi bilo možno, da bi se razpravi, bi se morala sklicati v neki nevtralnemu državi konferenca, na kateri bi se razpravljalo o miru na naslednji podlagi:

1. Pripoznanje vseh vlad, ki sedaj obstoje na ozemlju stare ruske države; 2. odprava blokade in vzpostavitev trgovinskih odnosov med s sovjetsko republiko; 3. priznanje pravice moskovski vladi, da lahko uporablja vse železnice in pristanišča, ki so pripadala stari ruski državi; 4. splošna amnestija; 5. umaknitev vseh nemških čet iz ruskega ozemlja. — Moskovska vlada se s svoje strani obvezuje, da bo priznala dolg stare Rusije v iznosnemv. Kleno izražajo boljševiči upanje, da ne bodo prisiljeni, predložiti iste predloge, seveda, s potrebnimi izpremenbami nemški vladi.

Te predloge je sporočil angleški vladni polkovnik Malodnev, ki se je pred kratkim povrnil iz Rusije.

Judenic se še vedno umika.

HELSINGFORS, 9. (S.) Neko poročilo ruske severne vojske pravi, da se Judenic še vedno umika in da se nahajajo njegove čete kakih 20 vrst zapadno od Gačine.

Iz Poljske.

Posojilo 60 milijonov za agrarno reformo.
VARŠAVA, 7. (S.) Zakasnelo. »Porany Kurjer« poroča: V seji zakladne komisije se je določilo posojilo 60 milijonov za izvršitev agrarne reforme. Ta svota je bila baje določena kot predjem za male posestnike in za one, ki nimajo zemlje, da si hočejo nabaviti omenjene dele zemljišča.

Odobritev mirovne pogodbe.

PRAGA, 9. (S.) Narodna skupščina je enoglasno odobrila besedilo mirovne pogodbe; izid glasovanja so pozdravili z živahnim odobravanjem.

Iz Madžarske.

Romani zapuste Budimpešto.

LONDON, 8. »Times« poročajo iz Budimpešte, da je izjavil poverjenik romunskega zasedbenega zbora Diamandis, ententnemu pooblaščenču siru Clarcku, da začnejo romunske čete v ponedeljek zapuščati Budimpešto in da ne bo v sredo zvečer romunskih čet več v mestu. Medzavezniški generali niso dobili doslej še uradnega poročila o tej zadevi.

Medtem skuša Friedrich na vse načine dokazati angleškim pooblaščencom, da ni mogoča druga vlada nego sama njegova. Friedrichova stranka je organizirala živahno propagando proti domnevemu ententnemu namenu, da vzpostavi v Budimpešti po večini socialistično vlado. Toda ententa ne namrava odvzeti Friedrichu vlade, temveč izjavlja samo, da se ne more pogajati s provizorsko vlado, ki je sestavljena samo od reakcionarcev. Zdi se pa, da bo imela Friedrichova vlada težavno stališče, ker je baje admiral Horty, ki vkoraka s svojimi četami po romunskem odhodu v Budimpešto, izjavil, da se ne bo pokoril vladi, kateri je na čelu Friedrich.

Romani morajo zapustiti Madžarsko.

PARIZ, 9. »Intransigent« piše, da je konferenca poslala romunski vladi noto, v kateri zahteva, da umakne svoje čete iz Madžarske na meje, določene v noti od 13. junija, a iz Banata na mejo določeno 30. junija. Nota izjavlja, da se ista zahteva pošlje tudi Jugoslaviji in Češkoslovaški.

Iz Nemčije.

Obletnica 9. novembra v Nemčiji.

CURIH, 9. (S.) Mnogi sestanki večincev in neodvisnežev so praznovali obletnico 9. novembra; druge stranke se niso udeležile.

Stavka na berolinskih cestnih železnicah.

BEROLIN, 8. Okoli 1000 delavcev v glavnih delavnih velike berolinske cestne železnice je 4. t. m. začelo stavkati.

Nemške ladje izvzete od blokade.

PARIZ, 9. (S.) Nemške ladje, ki prevažajo les v belgijske luke bodo izvzete od blokade nad Baltičkim morjem.

Iz Avstrije.

Preiskava proti Weisskirchnerju.

CURIH, 8. (S.) Z Dunaja poročajo: Dunajski občinski svet je sklenil imenovati komisijo z nalogo, da preišče nezakonito delovanje bivšega dunajskega župana Weisskirchnerja, delovanje, ki je ugotovilo mestno računovodstvo. Sedanja socialistična uprava naznanja, da je bivši dunajski župan osebno vodil posle, ki so dovedli do približno 13 milijonov deficita. Weisskirchner se zagovarja izjavljajoč, da so bile kupčije, ki jih je on vodil, med vojno dovoljene.

Pomankanje premoğa na Dunaju.

DUNAJ, 8. Po poročilu dunajskega župana Reumanna v današnji seji mestnega sveta se je preskrbovanje mesta Dunaja s premoğom tako poslabšalo, da sta kar najresnejše ogroženi elektrarna in plinarna.

Mirovna konferenca.

Ratifikacija mirovne pogodbe.

AMSTERDAM, 8. Iz Pariza se poroča, da aliirane vlade ratificirane listine ne bodo deponirale pred 20. novembrom, ker upajo, da bodo do tedaj Zedinjene države ratificirale.

Tittoni se povrne v Rim.

PARIZ, 8. V konferenčnih krogih se govori, da se Tittoni povrne v Italijo prve dni prihodnjega tedna.

Nadzorovanje ljudskega glasovanja.

PARIZ, 8. Vrhovni svet je sklenil, okrožja, kjer se ima vršiti ljudsko glasovanje, odkazati posameznim aliirancem v nadzorstvo takole: Okrožje Allenstein (na vzhodnem Pruskem) Angliji, okrožje Marienwerder Italiji, Gorenjo Šlezijo Franciji in Tešin Ameriki. Do ratifikacije pogodbe z Ameriko bo Francija provizorno prevzela tešinsko okrožje.

Sadoul obsojen na smrt.

PARIZ, 8. Vojni svet je obsodil nočjo stotnika Sadoula, enoglasno na smrt. Obsodba se je izrekla seveda »in contumacia«, ker se ob-

sojenec, ki je obtožen, da je zapustil francosko misijo v Rusiji in prešel k boljševikom ter deloval sporazumno s sovražniki proti Franciji, še ni vrnil v domovino. Vsi led te razsodbe bo obsojenec izbrisan iz socialistične kandidatske liste III. pariškega volilnega okraja.

Lloyd George tolaži.

LONDON, 8. (S.) Lloyd George je v svojem govoru, ki ga je imel v Guildhallu, rekel: »Med težkimi vprašanji, ki še vedno čakajo svoje rešitve, je jadransko vprašanje. Vkljub vsem težkočam zaupam, da se bo mogla najti rešitev, ki bo v skladu z interesi in častjo vrie zaveznice, ki nam je prišla na pomoč v kritičnem momentu vojne. Med to vrljo zaveznic in angleškim narodom so obstojali vedno bratski čuti (živahno odobravanje). Z druge strani ne dvomim, da se izkaže pravica državam, ki so se osvobodile izpod avstrijskega jarma vsled naporov in vztrajnosti zaveznikov, med katerimi se nahaja Italija na prvem mestu.

Proti revolucionarni propagandi.

NEW YORK, 9. (S.) V petek je aretirala policija več oseb in zaplenila ogromno množino tiskovin za revolucionarno propagando. Newyorški glavni sovjetski stan je bil obkoljen; 200 oseb je bilo aretiranih, 50 odedenih. Tudi v Chicagu, v filadelfijskem okraju in v drugih krajih je bilo aretiranih več oseb, ki so po večini Rusi. Zaplenili so tudi precejšnjo množino eksplozivnega materijala, več rdečih zastav in ponarejenih bankovcev.

Mednarodna delovna konferenca.

WASHINGTON, 8. Mednarodna delovna konferenca je sklenila, da one države, ki ne bodo poslale na konferenco delegatov ali ki bodo zastopane samo po vladnih zastopnikih, ne bodo imele nobene pravice do glasovanja.

Izgon Rusov iz Italije.

RIM, 8. Z nekoliko časa sem je začela policija strogo postopati z nekaterimi tujci, ki se nahajajo v Italiji. V Rimu je bil aretirani in izgnan ruski podanik David Lakharij, glasbenik, ki je živel od glavnice ruskega odobora in bival v Rimu že nekoliko let. V minulnem tednu je bil aretirani brezposeln ruski kipar Selmann, ki je bil tudi izgnan. Dne 5. novembra je bil aretirani publicist Boris Jakovenko, ravnatelj lista »La Russia Nuova«, ki se priobčuje v Rimu. Zdi se, da so dobili že mnogi tukaj bivajoči internanci poziv, da takoj zapuste Italijo; med temi se nahaja častnik Kaciariowski, bivši sotrudnik lista »La Russia Nuova«.

»Epoca« piše, da so se ukrenili ti strogi ukrepi baje zaradi tega, ker so aretiranci na sumu da so v stikih z boljševiki.

Zvezni svetnik Teodor Müller umrl.

BERN, 9. (S.) Tukaj je umrl po kratki boleznii zvezni svetnik Müller, star 71 let, ki je bil trikrat predsednik helvske zveze.

Francoski predsednik na potovanju v Belgijo.

PARIZ, 9. (S.) Predsednik republike in gošpa Poincaré sta odpotovala danes v London.

Grof Czernin in njegova krivda.

Rezpravljajoč o »spominih«, ki jih je spisal ta bivši avstrijski minister za zunanje stvari v ugodnem času, prihaja tudi »Arbeiter Zeitung« do trditve, da je ta človek krivec na razpadu monarhije — da celo največji in glavni krivec. To svojo trditve podprelja na izčrpen način in v glavnem v skladu z našimi izjavami v članku pod naslovom »Porelo se!«

Takoj uvodoma ugotavlja veleznamitvo in za tega človeka kot elementaša, človeka in bogataša značilno dejstvo. Izdal je svoje »spomine« na avstrijskem jeziku zato, ker bo tako — več dobil! Grof Czernin ni tenkočuten in tenkovesten človek — menj »Arbeiter Zeitung«.

Najodločneje pa se je treba upreti bajki, ki jo hoče grof Czernin siriti s svojo knjigo: bajki namreč, da bi bil on mož pravega izpoznanja in prave volje, ter da mu je okoliščini, ki jih njegova moč ni mogla nadvladati, niso dopustile, da bi prinesel svetu mir. Nobenega dvoma ni, da bi bila v poletju leta 1917, doma možnost, da bi prišli do mira. Seveda ne do kakoga »miru zmagos«, ampak miru z živimi, ki pa ne bi bile tolike, da bi jih Nemčija in Avstro-Ogrska ne mogli doprinesiti, dočim jima je resnični mir, ki je prišel sedaj, zloimil htenbenico. In istotako gotovo je, da so bili na tem, da ni prišlo do resnih pogajanj z nasprotniki, krivi izključno te držav-

PODLISTEK

Za staro pravdo.

(32)

Avğust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

Uršula se je umeknila za tri korake, razprla oči in pogledala bana, staremu Ambrožu pa se je irajočo čelo.

»In to je vaša pravda, to je vaša sodba? In vse to naj dokazem. Ali je treba dokazati, da solnce sije na nebu? Koliko da je imel Bator prav, ko je ubil človeka? Redna pravda! O, vem, kaj se hoče reči to. Poznam poti vaše pravice. Krive so, dolge so, ozke so, a za vsakim korakom zeva pogloba. Redna pravda, pravite, hrvaški ban, ali je treba za razbojnika več nego vsilice? Vaša redna pravda traja sto let, jaz pa morem poginiti gladu, jaz in moji otroci,« je zavrisnila Uršula in si je pokrila z rokama solnčni obraz, »ali, pravim vam, ban,« se je zaobrnila nagla, »da govornite krivo, to niso besede hrvaškega bana, marveč Tahovega zeta; to ni pravica juris civilis, to je sila, to je nota infidelitatis, to je zločin, na katerem se tudi vi delate krivca«

»Gospa Heningova,« je planil Peter Erdodi in obraz mu je zardel v temnem žaru, »brzdajte svoj jezik, pomislite, da stojte pred vami kraljev namestnik, da ste v njem ogrdili tudi kralja.«

»Ne bojim se vas, ban moj,« je vrisnila Uršula, vzdignivši pest. Le skrivajte svobodno sebične spletke pod plašč kraljevega veličanstva, ne bojim se vas! Snamem vam to zvišeno zavetišče in poderem stebre vaše lažnjive pravice, naj vedo, da vam je tehnično pravice izjela rja, da vam je zakone razjedel črv. Vi pobijate Turke za sveti križ, a krivo ste prisegli, sami ste Turki! Zakaj me mučite? Ban Peter, krivica vaša pade na vas, na vašo ženo, na vašo dečo —

V tem trenutku je banica, pritisniviš dete krepkeje in prbledevisi, skočila v vis. V črnih očeh je zaplamtel besen ogenj.

»Radi te želje naj vam usahne jezik, gospa Heningova!« je zaklicala Uršula.

»Dovolj je,« je zagrmel Peter, stopivši proti Uršuli, »jaz pravim, da tu ni sodišče. Vložite tožbo, kakor zahteva zakon. Saj imate čtvnetnika. Gospod Ambrož je več pravdar.«

Podbanu so zadržtele trepalnice, obraz mu je zardel. Rekel je mirno, ali glasno:

»Magnificence domine; Gospa Heningova je prav govorila. To ni dvomljiva posest, to je zločin. Ban! ali ne mislite priskočiti na pomoč tej vdovi?«

»Via juris!« je odvrnil ban suhoparno, »to je vse, kar vam morem reči, gospod odvetnik!«

Ambrož se je zdrlin, nosnice so se mu razširile, ustnice stisnile. Za hip je obmolnil, potem pa je rekel:

»Magnificence domine ban! Da, bom ji odvetnik, ker vidim, da boginja vaše pravice šepa. Jaz vam pravim to, podban govori tako. Rodbinska kri vam je zatemnila oči. Gorje dojavini, gorje narodu, kjer se navadna prevara, ljuto razbojništvo sme skrivati pod sencu pravice!

Altruist.

Srečam znanca na cesti, ki mi zastavi sledeče vprašanje: »Ti, ki se ukvarjaš z jezikom, povej mi slovensko besedo za tujko altruist?« Brskam po svojem spominu, tipljem na levo in desno, a odgovora ne najdem. Takrat se moj znanec zresni in mi razreši teško tako-le: »Altruist se pravi po šesti — ose!«

Altruist — ose! Paradox, ki bi ga ne razumel v letih, ko sta mi bila svet in življenje v njem lep,

neomadeževan oltar, postavljen človeku v odrešenje in Bogu v čast. Danes, po pedesetih letih svojega življenja, ga razumem. Kakor da se je pretrgala zavesa med menoj in mojo mladostjo v rezi luči vsakdanjega življenja, zija pred menoj prepad, globok in nepremostljiv. Mladost, najlepša pesem sple

